
SPIS TREŚCI

Wstęp	13
-------------	----

Joachim Osiński

Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki	21
1. Historia i tradycja urzędu prezydenta	21
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	25
3. Sposób wyboru prezydenta	33
4. Uprawnienia prezydenta	65
5. Odpowiedzialność prezydenta	78
Prezydenci Stanów Zjednoczonych Ameryki	83
Literatura zalecana	85

Andżelika Mirska

Prezydent Federalny Republiki Austrii	87
1. Historia i tradycja urzędu prezydenta	87
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	95
3. Sposób wyboru prezydenta federalnego	102
4. Kompetencje prezydenta	111
4.1. Kompetencje w stosunkach zewnętrznych	111
4.2. Relacje z egzekutywą	112
4.3. Uprawnienia w relacjach z władzą ustawodawczą	115
4.4. Uprawnienia w stosunkach z władzą sądowniczą	117
5. Odpowiedzialność i zastępstwo prezydenta	118
5.1. Odpowiedzialność polityczna	118
5.2. Odpowiedzialność prawna	120
5.3. Zastępstwo prezydenta	120
Prezydenci federalni Republiki Austrii	121
Literatura zalecana	121

Jacek Zieliński

Prezydent Republiki Czeskiej	123
1. Historia instytucji prezydenta	123
2. Pozycja konstytucyjnoustrojowa prezydenta	136
3. Wybory prezydenta	138
4. Kompetencje prezydenta	149
4.1. Relacje z suwerenem	149
4.2. Relacje z parlamentem	150
4.3. Uprawnienia wobec rządu	154
4.4. Uprawnienia wobec sądownictwa	156
4.5. Uprawnienia w stosunkach międzynarodowych i w sprawach bezpieczeństwa państwa	157
5. Odpowiedzialność prezydenta	158
Prezydenci Czechosłowacji i Republiki Czeskiej	159
Literatura zalecana	160

Jacek Zieliński

Prezydent Republiki Estońskiej	161
1. Historia i tradycja urzędu prezydenta	161
2. Pozycja prawnoustrojowa i rzeczywista prezydenta	166
3. Sposób wyboru prezydenta	175
4. Uprawnienia prezydenta	180
4.1. Kompetencje w stosunkach z parlamentem	181
4.2. Kompetencje w stosunkach z rządem	183
4.3. Kompetencje wobec wymiaru sprawiedliwości	185
4.4. Kompetencje w stosunkach międzynarodowych i w sprawach bezpieczeństwa państwa	185
5. Odpowiedzialność prezydenta	187
Prezydenci Republiki Estońskiej	188
Literatura zalecana	189

Joachim Osieński

Prezydent Republiki Finlandii	191
1. Historia i tradycja instytucji prezydenta	191
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	203

3. Sposób wyboru prezydenta	210
4. Uprawnienia prezydenta	220
4.1. Prezydent w relacjach z Radą Państwa	220
4.2. Prezydent w relacjach w parlamencie	229
4.3. Prezydent w relacjach z organami wymiaru sprawiedliwości ..	233
5. Odpowiedzialność prezydenta	237
Prezydenci Republiki Finlandii	239
Literatura zalecana	240

Izolda Bokszczanin

Prezydent V Republiki Francuskiej	241
1. Geneza prezydentury w V Republice	241
1.1. Urząd prezydenta we francuskiej tradycji ustrojowej	241
1.2. Koncepcja ustrojowa generała Charles'a de Gaulle'a	244
2. Sposób wyboru prezydenta	247
2.1. Zasady wyboru prezydenta w pierwotnej wersji Konstytucji z 1958 r.	247
2.2. Sposób wyboru prezydenta po referendum ogólnonarodowym z 1962 r.	251
3. Pozycja ustrojowa Prezydenta V Republiki	258
3.1. Pozycja konstytucyjno-prawna	258
3.2. Prezydent jako szef egzekutywy	263
3.3. Prezydent w relacjach z parlamentem	269
3.4. Prezydent w relacjach z władzą sądowniczą	274
3.5. Uprawnienia prezydenta związane ze stosowaniem art. 16 konstytucji	277
4. Problem odpowiedzialności prezydenta	280
Prezydenci V Republiki Francuskiej	287
Literatura zalecana	288

Izolda Bokszczanin

Prezydent Republiki Irlandii	289
1. Geneza i tradycja urzędu prezydenta	289
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	295
3. Sposób wyboru prezydenta	301

4. Kompetencje prezydenta	305
5. Odpowiedzialność prezydenta	317
Prezydenci Republiki Irlandii	319
Literatura zalecana	320

Joachim Osiński

Prezydent Republiki Islandii	321
1. Geneza i ewolucja urzędu prezydenta	321
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	329
3. System wyborów prezydenta	334
4. Uprawnienia prezydenta	342
5. Odpowiedzialność prezydenta	353
Prezydenci Republiki Islandii	354
Literatura zalecana	354

Jacek Zieliński

Prezydent Republiki Litewskiej	357
1. Geneza i ewolucja urzędu	357
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	373
3. Tryb wyboru prezydenta	376
4. Uprawnienia prezydenta	384
4.1. Relacje z parlamentem	384
4.2. Relacje z rządem	388
4.3. Relacje z wymiarem sprawiedliwości	393
4.4. Prezydent a obronność państwa i sprawy międzynarodowe ...	395
5. Odpowiedzialność prezydenta	397
Prezydenci Republiki Litewskiej	400
Literatura zalecana	400

Jacek Zieliński

Prezydent Republiki Łotewskiej	401
1. Historia i tradycja instytucji prezydenta	401
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	410
3. Tryb wyboru prezydenta	420

4. Kompetencje prezydenta	427
4.1. Kompetencje w relacjach z parlamentem	427
4.2. Kompetencje w odniesieniu do rządu	431
4.3. Kompetencje w relacjach z wymiarem sprawiedliwości	432
4.4. Bezpieczeństwo, obronność i polityka zagraniczna państwa ...	433
5. Odpowiedzialność prezydenta	435
Prezydenci Republiki Łotewskiej	436
Literatura zalecana	436

Andżelika Mirska

Prezydent Federalny Republiki Federalnej Niemiec	437
1. Historia i tradycja urzędu	437
2. Pozycja prawnoustrojowa i rzeczywista prezydenta	441
3. Sposób wyboru prezydenta federalnego	449
4. Kompetencje prezydenta	456
4.1. Stosunki z władzą ustawodawczą	456
4.2. Stosunki z rządem i administracją	459
4.3. Stosunki z władzą sądowniczą	462
4.4. Funkcje reprezentacyjne prezydenta	463
5. Odpowiedzialność prezydenta	466
5.1. Odpowiedzialność prawna	466
5.2. Problem odpowiedzialności politycznej	468
Prezydenci federalni Republiki Federalnej Niemiec	469
Literatura zalecana	470

Joachim Osiński, Bogusław Pytlik

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	471
1. Historia i tradycja urzędu prezydenta	471
1.1. Naczelnik Państwa w latach 1918–1921	471
1.2. Instytucja Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w okresie obowiązywania Konstytucji marcowej w latach 1921–1926	473
1.3. Instytucja Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w okresie obowiązywania Konstytucji kwietniowej w latach 1935–1939	477

1.4. Instytucja Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na emigracji w latach 1939–1990	480
1.5. Instytucja Prezydenta Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w latach 1947–1990	482
1.6. Instytucja Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej od 1990 r.	486
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	488
3. Sposób wyboru prezydenta	500
4. Kompetencje prezydenta	517
4.1. Kompetencje prezydenta jako głowy państwa	518
4.2. Kompetencje arbitrażu politycznego i równoważenia władz ...	522
4.3. Pozostałe kompetencje prezydenta	527
5. Odpowiedzialność prezydenta	528
Prezydenci Polski	530
Literatura zalecana	531

Izolda Bokszczanin

Prezydent Republiki Portugalskiej	533
1. Geneza i ewolucja urzędu prezydenta	533
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	543
3. System wyborów na urząd prezydenta	548
4. Uprawnienia prezydenta	555
5. Odpowiedzialność prezydenta	565
Prezydenci Republiki Portugalskiej	566
Literatura zalecana	567

Bogusław Pytlik

Prezydent Rumunii	569
1. Historia i tradycja urzędu prezydenta	569
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	581
3. Sposób wyboru prezydenta	585
4. Uprawnienia prezydenta	592
4.1. Kompetencje wobec parlamentu	592
4.2. Kompetencje wobec rządu	595
4.3. Kompetencje wobec władzy sądowniczej	596
4.4. Inne kompetencje prezydenta	597
5. Odpowiedzialność prezydenta	598

Prezydenci Rumunii	600
Literatura zalecana	601

Bogusław Pytlik

Prezydent Republiki Słowackiej	603
1. Historia i tradycja urzędu prezydenta	603
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	618
3. Sposób wyboru prezydenta	624
4. Uprawnienia prezydenta	640
4.1. Kompetencje wobec parlamentu	640
4.2. Kompetencje wobec rządu	644
4.3. Kompetencje wobec władzy sądowniczej	646
4.4. Inne kompetencje prezydenta	649
5. Odpowiedzialność prezydenta	653
Prezydenci Republiki Słowackiej	654
Literatura zalecana	654

Bogusław Pytlik

Prezydent Ukrainy	657
1. Historia i tradycja urzędu prezydenta	657
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	671
3. Sposób wyboru prezydenta	675
4. Uprawnienia prezydenta	683
4.1. Kompetencje wobec parlamentu	683
4.2. Kompetencje wobec Gabinetu Ministrów	685
4.3. Kompetencje wobec władzy sądowniczej	686
4.4. Inne kompetencje prezydenta	687
5. Odpowiedzialność prezydenta	690
Prezydenci Ukrainy	691
Literatura zalecana	692

Bogusław Pytlik

Prezydent Republiki Węgierskiej	693
1. Historia i tradycja urzędu prezydenta	693
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	705

3. Sposób wyboru prezydenta	708
4. Uprawnienia prezydenta	712
4.1. Kompetencje wobec parlamentu	712
4.2. Kompetencje wobec rządu	715
4.3. Kompetencje wobec władzy sądowniczej	717
4.4. Inne kompetencje prezydenta	718
5. Odpowiedzialność prezydenta	720
Prezydenci Republiki Węgierskiej	722
Literatura zalecana	722

Izolda Bokszczanin

Prezydent Republiki Włoskiej	725
1. Geneza i tradycja urzędu prezydenta	725
2. Pozycja konstytucyjno-prawna i rzeczywista prezydenta	732
3. Sposób wyboru prezydenta	738
4. Kompetencje prezydenta	742
4.1. Uprawnienia w relacjach z parlamentem	743
4.2. Uprawnienia w relacjach z władzą wykonawczą	745
4.3. Uprawnienia w relacjach z władzą sądowniczą	749
5. Problem odpowiedzialności prezydenta	750
Prezydenci Republiki Włoskiej	754
Literatura zalecana	754

Zakończenie	757
Aneks. Pozycja konstytucyjno-prawna prezydenta	763